

NATUR OG MILJØ TILSYNSKAMPAGNER I 2024 I FREDERICIA

Indholdsfortegnelse

1. Indledning3

2. Kampagne om PFAS.....4

2.1 Baggrund for valg af kampagne4

2.2 Kampagnens mål4

2.3 Målgruppe.....4

2.4 Udførelse5

2.5 Resultat, effekt og evaluering.....5

3. ESG-kampagnen6

3.1 Baggrund for valg af kampagne6

3.2 Kampagnens mål7

3.3 Målgruppe.....7

3.4 Udførelse7

3.5 Resultat, effekt og evaluering.....7

3.6 Fremadrettet arbejde8

1. Indledning

Fredericia Kommune skal i henhold til miljøtilsynsbekendtgørelsen gennemføre to tilsynskampagner inden for miljøområdet hvert år. Kampagnerne kan være målrettet en branche eller et bestemt miljøtema. De kan udarbejdes og udføres i samarbejde med andre kommuner, brancheorganisationer eller f.eks. beredskabet. Den enkelte kampagne må gerne omfatte mere end ét tilsynsår.

Resultatet af tilsynskampagnerne skal offentliggøres, hvilket sker via kommunens hjemmeside og på DMA-portalen. Dette sker samtidigt med offentliggørelse af kommunens miljøberetning og den årlige indberetning af tilsynsindsatsen til Miljøstyrelsen.

I 2024 valgte Fredericia Kommune at gennemføre to nye kampagner om hhv. PFAS og ESG (EnvironmentSocialGovernance).

PFAS-kampagnen har fokus på opsporing af kilder til PFAS i det spildevand, der ledes til Fredericia Centralrenseanlæg. Formålet er at forebygge PFAS i spildevandsslam til jordbrugsformål og udledning af PFAS til Lillebælt.

ESG-kampagnen er udarbejdet og gennemføres i samarbejde med Business Fredericia. Kampagnen har til formål at informere om EU's nye regler for bæredygtighedsrapportering – ESG, og hvordan de direkte eller indirekte kan påvirke virksomhederne i Fredericia.

I de efterfølgende afsnit præsenteres kampagnerne. Der redegøres også for effekten af kampagnerne og det fremadrettede arbejde.

Hvis du har spørgsmål eller bemærkninger til kampagnerne hører vi meget gerne fra dig.

Du er velkommen til at kontakte Dorte Lindbjerg på mail dorte.lindbjerg@fredericia.dk eller tlf. 2281 9214, vedrørende kampagnen om PFAS og Mette Schjødt på mail mette.schjodt2@fredericia.dk eller tlf. 4131 8742, vedrørende ESG-kampagnen.

2. Kampagne om PFAS

2.1 Baggrund for valg af kampagne

PFAS er en samlebetegnelse for en gruppe på over 12.000 menneskeskabte kemiske stoffer, der indeholder organiske fluorforbindelser. PFAS er problematiske, da de generelt er svært nedbrydelige, mange er mobile i vandmiljøet og kan ophobes i planter, dyr og mennesker.

Produkter, der indeholder PFAS, anvendes mange steder i industrien og kan ende i spildevand via proces- og rengøringsvand, men også ved spild, udsivning fra oplag eller ved uheld.

Det er vigtigt for Fredericia Spildevand & Energi A/S, at grænseværdier for PFAS i slam kan overholdes, ellers kan slammet ikke udbringes på landbrugsjord, men skal bortskaffes på anden vis, hvilket er bekosteligt. Samtidig skal udledningen til Lillebælt reduceres mest muligt for at skåne miljøet.

I Fredericia Kommune er den største kendte kilde til PFAS i spildevand afledt perkolat fra Fredericia Kommunes Deponi på Vejlbysvej 40. Deponiet er derfor i gang med at finde egnede renseløsninger.

Der mangler viden om de øvrige PFAS-kilder i kommunen. Kampagnen udspringer derfor af behovet for at kortlægge betydelige kilder til PFAS i det offentlige spildevandssystem i Fredericia Kommune.

Kampagnen understøtter indsatserne i Fredericia for Verdensmålene, hvor Fredericia Kommune bl.a. har en målsætning om at værne om de sårbare naturområder og forbedre tilstanden i Lillebælt.

Miljøstyrelsen har udarbejdet kampagne materiale til en PFAS- kampagne som ligger til grund for kampagnen

2.2 Kampagnens mål

Det forventes, at et af de største bidrag til PFAS i spildevand stammer fra produkter, der tilføres spildevandet. Kampagnen skal derfor skaffe viden om indholdet af PFAS i de produkter, der tilføres spildevandet fra relevante udvalgte virksomheder.

Den viden, der opnås, kan anvendes til bl.a. prioritering af, hvilke spildvandstilladelser, der bør revideres med henblik på forebyggelse af udledning af PFAS til spildevandet. Desuden vil leverandørkæden af produkterne blive opmærksomme på vigtigheden af, at der ikke anvendes PFAS i deres produkter.

Det forventes, at virksomhedernes vidensniveau vedrørende PFAS vil blive bedre, hvis de deltager i kampagnen, så de fremover kan stille relevante krav til leverandører. De er samtidig blevet gjort opmærksom på, at lovgivningen er blevet skærpet mht. til PFAS i spildevand.

2.3 Målgruppe

Kampagnen blev udført for relevante virksomheder med større spildevandstilladninger.

Desuden blev kampagnen udført hos relevante virksomheder, der var udpeget til basistilsyn eller prioriteret tilsyn.

Relevante virksomheder blev valgt ud fra de brancher, der anbefales i Miljøstyrelsens kampagnemateriale

Erfaringen fra andre kommuner viser, at det især er affaldsvirksomheder, der er kilder til PFAS i spildevandet. Sideløbende med kampagnen har Fredericia Kommune derfor bedt 6 affaldsvirksomheder, herunder kommunes egne genbrugspladser om frivilligt at udtage en prøve for PFAS.

2.4 Udførelse

Der blev sendt breve til 6 virksomheder med større spildevandsudledninger. Brevene indeholdt en kort orientering om PFAS-problematikken, og virksomhederne blev bedt om, at undersøge, om de relevante produkter var tilsat PFAS ved forespørgsel hos leverandøren af produkterne.

Desuden blev der udført 15 kampagnetilsyn, hvor den tilsynsførende oplyste om PFAS-problematikken.

Information om produkterne kommer primært fra sikkerhedsdatablade, der bl.a. angiver, hvilke indholdsstoffer produktet indeholder. De tilsynsførende har gennemgået virksomhedens sikkerhedsdatabladene for de relevante produkter, for at tjekke, om der var produkter, der indeholdt PFAS.

PFAS er farligt i koncentrationer, der måles i nanogram (1/1000.000 mg). Produkter kan indeholde betydelige mængder PFAS uden, at det fremgår af sikkerhedsdatabladet. Det skyldes, at stoffer, der indgår i produktet med mindre end 0,1 %, ikke skal fremgå af sikkerhedsdatabladet. Det er derfor ikke mulighed for at vide med sikkerhed, om produkterne indeholder PFAS.

Virksomhederne blev derfor bedt om at spørge deres leverandører om, der var tilsat PFAS til produktet i koncentrationer under 0,1%, som ikke fremgik af sikkerhedsdatabladet.

2.5 Resultat, effekt og evaluering

Fredericia Kommune har modtaget tilbagemeldinger fra 4 ud af 6 af de virksomheder, der blev sendt breve ud til. Tilbagemeldingerne gav anledning til følgende konklusioner:

- En virksomhed har ingen PFAS i deres produkter ifølge sikkerhedsdatabladene, men leverandøren er ikke vendt tilbage med yderligere oplysninger.
- En virksomhed har modtaget en bekræftelse fra leverandøren om, at de produkter de anvender, ikke er tilsat PFAS.
- To virksomheder har valgt i stedet at udtage en prøve til analyse for PFAS. For den ene virksomhed ses ingen PFAS over detektionsgrænsen i spildevandet. For den anden virksomhed ses ikke problematiske koncentrationer af PFAS i spildevandet. Man bør dog være opmærksom på, at der vil være store usikkerheder på analyseresultaterne pga. af høje detektionsgrænser.
- To virksomheder er endnu ikke vendt tilbage med resultaterne af undersøgelsen.

I forbindelse med de 15 kampagnetilsyn kunne følgende konstateres:

- Ingen af virksomhederne havde produkter, der indeholdt PFAS i følge sikkerhedsdatabladene.
- 9 virksomheder havde modtaget leverandørerklæringer om, at der ikke var tilsat PFAS til produkterne.
- To virksomheder oplyste, at deres produkter var Svanemærkede, hvilket indebærer at produkterne ikke må indeholde PFAS.
- En virksomhed havde ikke fået svar fra leverandører.
- En virksomhed modtog svar fra leverandøren om, at de først ville give et svar, når EU-lovgivningen var helt på plads mht. PFAS.

- En virksomhed var ikke relevant fordi de opsamlede spildevandet og bortskaffede det som farligt affald.

Tilsynskampagnen er generelt blevet taget vel imod, og det er den overordnede vurdering, at særlig de mindre virksomheder havde ingen eller meget lidt viden om PFAS, og at kampagnen har skærpet deres opmærksomhed på problematikken.

Der er desuden fremkommet oplysninger, der underbygger prioriteringer i forbindelse med vilkår i spildevandstilladelser.

Der er pt. stor opmærksomhed på miljøfremmede stoffer i vandmiljøet, hvilket også afspejler sig i skærper i lovgivning og praksis. Kampagnen er derfor relevant og vil fortsætte i 2025.

Fredericia Kommune har modtaget analyseresultater for PFAS fra kommunens to genbrugspladser samt 3 affaldsvirksomheder. En affaldsvirksomhed ønsker ikke udtage en frivillig prøve. Analyseresultaterne viser, at genbrugspladsen på Nordre Kobbelvej og en enkelt affaldsvirksomhed har en mindre overskridelse af kravværdien for PFAS. PFAS-kilderne anses dog som ubetydelige i forhold til afledningen af PFAS fra Fredericia Kommunes Deponi.

3. ESG-kampagnen

3.1 Baggrund for valg af kampagne

Tilsynskampagnen om ESG har ophæng i EU's regler for bæredygtighedsrapportering – ESG-rapporter, der er en del af CSRD-direktivet.

CSRD

EU har som en del af The European green deal vedtaget CSRD-direktivet (Corporate Sustainability Reporting Directive). Lovgivningen indføres over de kommende år.

- For børsnoterede virksomheder med mere end 500 ansatte gælder de nye krav fra regnskabsåret 2024.
- For virksomheder med mere end 250 ansatte gælder kravene fra regnskabsåret 2025.
- Børsnoterede virksomheder med mindre end 250 ansatte skal efterleve kravene fra regnskabsåret 2026.

Små og mellemstore virksomheder (SMV'er) med mindre end 250 ansatte er ikke omfattet af CSR-direktivet, men de kan opleve, at kunder stiller krav til dem om at dokumentere, at de reducerer negative og øger positive påvirkninger. Det skyldes at bæredygtighedsaf rapporteringen omfatter hele værdikæden.

ESG-rapporter

Et af hovedelementerne i lovgivningen er, at de største virksomheder skal rapportere efter en række emnespecifikke standarder, der kan ligge indenfor E, S og G.

(E)nvironment

Miljø- og klimamæssige forhold, fx CO₂-udledninger, klimaændringer og -tilpasning, forurening, vand- og havressourcer, biodiversitet, økosystemer, og cirkulær økonomi.

(S)ocial

Sociale forhold, fx arbejdsforhold for egen arbejdsstyrke og arbejdstagere i værdikæden, berørte samfund, forbrugere og slutbrugere.

(G)overnance

Forhold inden for virksomhedsadfærd, fx, virksomhedskultur, beskyttelse af whistleblowere, antikorruption eller politisk engagement.

De nye regler skal sikre, at investorer og andre interessenter har adgang til den information, de har brug for at vurdere virksomhedernes indvirkning på mennesker og miljø, og for investorer til at vurdere finansielle risici og muligheder, der opstår som følge af klimaændringer og andre bæredygtighedsspørgsmål.

Selvom en virksomhed ikke bliver direkte omfattet af nye lovkrav, kan den i stigende grad kunne opleve, at fx kunder og investorer har brug for dokumentation for virksomhedens produkters eller bæredygtighed.

Kampagnen understøtter Fredericia Byråds Vision 2033 om at Fredericia Kommune skal være grøn i verdensklasse *”De lande, byer og virksomheder, der omstiller sig til nye, grønne og bæredygtige principper, bliver fremtidens vindere. Den udvikling vil Fredericia Kommune stå i spidsen for.”*

3.2 Kampagnens mål

Kampagnen er udarbejdet og gennemføres i samarbejde med Business Fredericia.

Et af målene med kampagnen er at understøtte virksomhedernes konkurrenceevne i forhold til at arbejde, og gerne være på forkant, med bæredygtighedsafrapportering.

Business Fredericia er allerede i dialog med flere virksomheder i kommunen vedr. ESG-indrapportering, og det forventes, at tilsynskampagnen vil medføre flere henvendelser til Business Fredericia.

3.3 Målgruppe

Kampagnen forventes at forløbe over 3 år, og gennemføres på de relevante virksomheder, der udpeges til miljøtilsyn i perioden 2024-26.

Kampagnen målrettes tre målgrupper:

- Virksomheder, der er direkte omfattet af direktivet.
- Underleverandører til virksomheder, der er omfattet af direktivet, som er blevet mødt med krav om oplysninger, eller som gerne være på forkant, og som er i gang med at arbejde med ESG-standarder.
- Underleverandører til virksomheder, der er omfattet af direktivet, som ikke er blevet mødt med krav om oplysninger endnu, eller ikke kender til reglerne, og derfor ikke er i gang med arbejde med ESG-standarder.

3.4 Udførelse

I 2024 blev der udført 6 ESG-kampagnetilsyn på virksomheder omfattet af regelmæssige miljøtilsyn.

3.5 Resultat, effekt og evaluering

I forbindelse med varslingen af tilsynet har kommunen opfordret til, at medarbejdere, der arbejder med bæredygtighed på virksomheden, deltager på denne del af miljøtilsynet, der omfatter tilsynskampagnen. Virksomhederne har også fået tilbud om at Business Fredericia kan deltage på tilsynet, hvis de ønsker det.

Ved miljøtilsynet har den tilsynsførende redegjort for de nye regler, hvilken betydning, de kan have og hvor virksomheden kan få hjælp til at arbejde med ESG-afrapportering.

Tilsynskampagnen er generelt blevet taget vel imod. Der er stor forskel på hvor stort kendskabet er til de nye regler. Generelt har de største virksomheder mest fokus, og de er i gang med afrapporteringen og har ikke brug for hjælp fra Business Fredericia, mens de mindre virksomheder er interesseret i at høre mere, og vil gerne i dialog med Business Fredericia.

3.6 Fremadrettet arbejde

Kampagnen videreføres i 2025 og 2026.